หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความจำเป็นและลักษณะทั่วไปของข่ายวงจรท้องถิ่น

วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของการสร้างข่ายวงจรท้องถิ่นนั้น อาจแบ่งออกกว้างๆเป็น 2 ประการ ด้วยกัน คือ ต้องการให้อุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์ และคอมพิวเตอร์ที่อยู่ตามหน่วยต่างๆ ในองค์การสามารถจะติดต่อกันได้ อีกประการหนึ่งคือ ต้องการให้เครื่องคอมพิวเตอร์ต่างๆ ในระบบสามารถใช้อุปกรณ์บางชนิดที่มีราคาสูงเช่น ฮาร์ดดิสก์ หรือเครื่องพิมพ์ร่วมกันได้ วัตถุประสงค์ทั้งสองประการนี้ อาจกล่าวได้ว่าเกิดจากการที่อุปกรณ์สื่อสารโดยเฉพาะไมโครคอมพิวเตอร์มีการใช้อย่างแพร่หลายในหน่วยงานทั่วไป และไมโครคอมพิวเตอร์ต่างๆ มีความจำเป็นต้องติดต่อกันเพื่อให้ทำงานได้มากชนิดขึ้น และการทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในขณะเดียวกันก็ทำให้สามารถประหยัดจำนวน ฮาร์ดดิสก์ และเครื่องพิมพ์ลงได้

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข่ายวงจรท้องถิ่น ซึ่งจะประกอบด้วยรูปแบบและวิธีการติดต่อสื่อสารในข่ายวงจรเป็นหลัก

1.1.1 <u>นิยามของข่ายวงจรท้องถิ่น</u> ข่ายวงจรท้องถิ่นนั้นโดยนิยามกว้างๆ จะหมายถึง "ข่ายสื่อสารที่เชื่อมโยงอุปกรณ์สื่อสารข้อมูลต่างๆเข้าด้วยกัน โดยที่อุปกรณ์ดังกล่าวกระจายอยู่ในบริเวณจำกัด"

เมื่อขยายความของนิยามข้างต้น จะมีประเด็นที่สำคัญ 3 ประการที่ครอบคลุมคือ[1]

1) ส่วนของการสื่อสารข้อมูลในข่ายวงจรท้องถิ่น เป็นส่วนของโปรแกรมที่จะควบคุมการทำงาน และการสื่อสารโต้ตอบในข่ายวงจรท้องถิ่น เรียกว่า โปรโตคอล

2) อุปกรณ์การสื่อสารข้อมูล ซึ่งก็ประกอบด้วยอุปกรณ์หลายอย่าง เช่น
   - คอมพิวเตอร์
   - เทอร์มินัล
   - อุปกรณ์ตรวจจับต่างๆ เช่น อุปกรณ์ตรวจความชื้น ความดัน
   - โทรศัพท์

3) สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ และรูปร่างของข่ายวงจรท้องถิ่น

ซึ่งโดยทั่วไปจะจำกัดวงพื้นที่อยู่ในอาคารเดียวกัน หรืออยู่ในอาคารใกล้เคียงกัน เช่นใน มหาวิทยาลัย ในโรงงานเดียวกัน

จากนิยามข้างต้น เมื่อพิจารณาร่วมกับคุณสมบัติในการรับส่งสัญญาณที่จำเป็นอื่นๆ อาจจะสรุปลักษณะเฉพาะของข่ายวงจรท้องถิ่นได้ดังนี้ คือ

(1) มีระยะทางสั้น (โดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 0.1 - 50 ก.ม.)
ดังตารางที่1.1 แสดงระยะห่างของสถานีในข่ายวงจรท้องถิ่น[2]

(2) มีการส่งด้วยอัตราข้อมูลสูง (โดยทั่วไปอยู่ระหว่าง0.1 - 100 Mbps)

(3) มีอัตราการผิดพลาดของข้อมูลต่ำ (อยู่ระหว่าง 10^{-8} - 10^{-11})

THE USES OF COMPUTER NETWORKS

Interprocessor distance	Processors located in same	Example
0.1 m	Circuit board	Data flow machine
1 m	System	Multiprocessor
10 m	Room	Local network
100 m	Building	
1 km	Campus	
10 km	City	Long haul network
100 km	Country	
1000 km	Continent	Interconnection of long haul networks
10,000 km	Planet	

ตารางที่ 1.1 การแบ่งแยกระบบข่ายสื่อสารตามระยะทางที่หน่วยควบคุมติดต่อกัน

1.1.2 <u>โทโปโลยีของข่ายวงจรท้องถิ่น</u> สำหรับโทโปโลยีหรือรูปแบบการเชื่อมโยงอุปกรณ์สื่อสารข้อมูลเข้าหากันนั้นมีหลายแบบด้วยกัน ดังรูปที่ 1.1 แสดงโทโปโลยีที่ใช้กันอยู่ทั่วไป

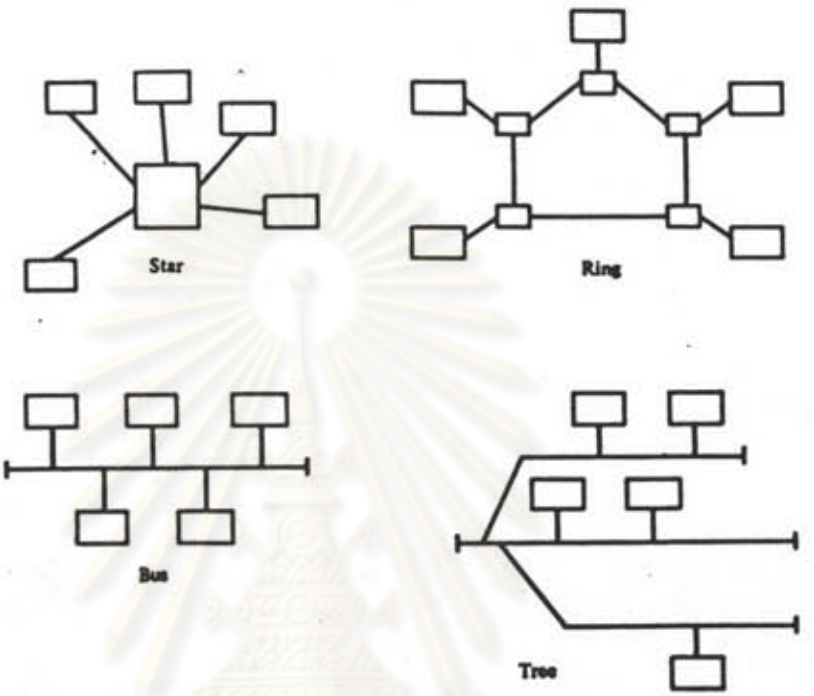

รูปที่ 1.1 แสดงโทโปโลยีแบบต่างๆของข่ายวงจรท้องถิ่น

โทโปโลยีแบบดาว (Star Topology) นั้นโดยทั่วไปจะมีอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ในการสวิทช์ช่องสัญญาณอยู่ตรงกลาง ตัวอย่างของโทโปโลยีแบบนี้ที่คุ้นเคยกันมากก็คือระบบโทรศัพท์ภายในอาคารที่ใช้ตู้สาขาโทรศัพท์ อุปกรณ์สวิทช์นี้จะทำงานตอบสนองการเรียกจากสถานีที่ติดต่ออยู่ และเมื่ออุปกรณ์สวิทช์ต่อสัญญาณให้เรียบร้อยแล้ว สถานีที่เรียกและสถานีที่ถูกเรียกก็จะติดต่อกันได้อย่างอิสระเหมือนกับมีช่องสัญญาณติดต่อกันโดยเฉพาะระหว่างจุดสองจุด (Dedicated Point To Point Link)

โทโปโลยีแบบวงแหวน (Ring Topology) นั้น จะมีสายนำสัญญาณต่อถึงกันในรูปวงแหวนปิด โดยมีเครื่องทวนสัญญาณคั่นอยู่เป็นช่วงๆ ตรงตำแหน่งที่มีสถานีสื่อสารมาเชื่อมต่อด้วย สัญญาณข้อมูลจะถูกส่งผ่านจากสถานีต้นทางผ่านเครื่องทวนสัญญาณระหว่างทางไปยังสถานีปลายทางที่ต้องการติดต่อด้วย

สำหรับโทโปโลยีแบบบัสและแบบทรีนั้นจะมีลักษณะคล้ายกัน คือสถานีจะต่อกับบัสหรือกิ่ง

ของทรีโดยตรง ในโทโปโลยีทั้งสองแบบนี้สัญญาณข้อมูลจะถูกส่งในรูปของแพ็กเก็ตเช่นเดียวกัน

1.1.3 สายนำสัญญาณ

สายนำสัญญาณที่ใช้ในข่ายวงจรท้องถิ่นนั้นโดยทั่วไปใช้อยู่ 3 แบบด้วยกัน คือ สายคู่ตีเกลียว (Twisted Pair Wire), สายโคแอกเชียลและเส้นใยแสง เมื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติของสายทั้งสามแบบนี้ในเชิงต่างๆ จะเป็นดังแสดงไว้ในตารางที่ 1.2 สายคู่ตีเกลียวเป็นสายที่มีราคาถูกและสะดวกในการติดตั้งมาก แต่ก็มีข้อจำกัดที่มีแบนด์วิดท์แคบ ซึ่งทำให้ไม่สามารถส่งสัญญาณด้วยอัตราข้อมูลสูงได้ สายโคแอกเชียลนั้นโดยทั่วไปจะมีแบนด์วิดท์กว้างพอสมควร มีการชิลด์ดีพอสมควร แต่มีข้อเสียที่ค่าการสูญเสียจะสูง ดังนั้นถ้าใช้ในระยะทางเป็น 100 เมตรขึ้นไปจะต้องการเครื่องทวนสัญญาณ สำหรับเส้นใยแสงนั้นมีคุณสมบัติทางด้านการส่งผ่านสัญญาณที่ดีมาก โดยเฉพาะการป้องกันสัญญาณรบกวนจากคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้านอกระบบ เส้นใยแสงจึงมีที่ใช้อย่างกว้างขวางในระบบเครื่องมือวัดและระบบสื่อสารข้อมูลในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งโดยทั่วไปมีสัญญาณรบกวนสูง

	สายคู่ตีเกลียว	สายโคแอกเชียล	เส้นใยแสง
1. แบนด์วิดท์	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
2. การสูญเสีย	ต่ำ	สูง	ต่ำ
3. การป้องกันสัญญาณรบกวน	ไม่ดี	ดี	ดีมาก
4. ราคา	ต่ำ	ปานกลาง	สูง

ตารางที่ 1.2 แสดงคุณสมบัติของสายนำสัญญาณชนิดต่างๆ

1.1.4 การส่งแบบเบสแบนด์และการส่งแบบบรอดแบนด์ วิธีการส่งสัญญาณในระบบสื่อสารนั้นโดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็นการส่งแบบเบสแบนด์และการส่งแบบบรอดแบนด์ การส่งแบบเบสแบนด์นั้นคือการส่งสัญญาณที่อยู่ในรูปสัญญาณไฟฟ้าขั้นปฐมภูมิออกไปตรงๆเลย ตัวอย่างของระบบนี้ที่คุ้นเคยกันมากที่สุดก็คือสัญญาณโทรศัพท์ที่ส่งระหว่างชุมสายโทรศัพท์กับเครื่องโทรศัพท์ที่บ้านผู้เช่า หรือการส่งสัญญาณวิดีโอในระบบโทรทัศน์วงจรปิด เป็นต้น ตัวอย่างที่กล่าวมานี้เป็นกรณีที่สัญญาณส่งเป็นสัญญาณอนาล็อก ในกรณีที่เป็นสัญญาณดิจิตอลนั้น ก็จะทำเช่นเดียวกันคือ ส่งสัญญาณดิจิตอลขั้นปฐมภูมินั้นออกไปเลย

สำหรับการส่งแบบบรอดแบนด์นั้น โดยทั่วไปจะนำสัญญาณเบสแบนด์นั้นไปผสมหรือมอดูเลตเข้ากับคลื่นพาห์ ซึ่งเป็นการฝากสัญญาณไปกับคลื่นพาห์ ตัวอย่างของการส่งแบบบรอดแบนด์ก็ได้แก่การส่งวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ และการส่งโทรทัศน์ตามสาย เป็นต้น สำหรับการส่งสัญญาณดิจิตอลนั้นก็จะทำเช่นเดียวกันคือ ผสมสัญญาณดิจตอลเข้ากับคลื่นพาห์ อุปกรณ์ที่ใช้ทำหน้าที่นี้โดยทั่วไปเรียกว่า "โมเดม" (MODEM ย่อมาจาก Modulator-Demodulator)

จากวิธีการส่งดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า การส่งแบบเบสแบนด์เป็นวิธีการที่ง่ายแต่ก็มีความสามารถจำกัด เพราะการมัลติเพลกซ์เชิงความถี่จะทำไม่ได้ นอกจากนั้นถ้าแบนด์วิดท์ของสัญญาณนั้นกว้าง ก็จะมีการผิดเพี้ยนของสัญญาณสูงทั้งนี้เป็นเพราะสายนำสัญญาณจะตอบสนองต่อความถี่แตกต่างกัน สำหรับการส่งแบบบรอดแบนด์ก็จะมีข้อเสียที่อุปกรณ์ของระบบจะยุ่งยากขึ้น แต่ก็มีข้อดีที่มีขีดความสามารถสูง เพราะสามารถมัลติเพลกซ์เชิงความถี่ได้ และการผิดเพี้ยนของสัญญาณจะน้อย เพราะเมื่อใช้คลื่นพาห์ที่มีความถี่สูงเพียงพอแล้ว แบนด์วิดท์ที่เกิดขึ้นใหม่ก็จะแคบลงจนไม่เป็นปัญหา ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราส่งสัญญาณวีดีโอ ซึ่งมีความถี่ในช่วง50 Hzถึง 5MHz ไปตามสายโคแอกเชียลแบบเบสแบนด์ แบนด์วิดท์ดังกล่าวนี้จัดว่ากว้างมากสำหรับสายโคแอกเชียล เพราะว่าสายโคแอกเชียลจะตอบสนองความถี่ 50 Hzกับ 5 MHz แตกต่างกันมาก ผลก็คือสัญญาณจะค่อยๆผิดเพี้ยนไปในระหว่างที่ส่งผ่านไปตามสาย และจะผิดเพี้ยนมากขึ้นเมื่อสายยาวขึ้น อย่างไรก็ตามถ้าเราทำการส่งแบบบรอดแบนด์โดยมอดูเลตสัญญาณวีดีโอดังกล่าวเข้ากับคลื่นพาห์ที่มีความถี่ 200 MHz สัญญาณที่มอดูเลตแล้วจะมีความถี่อยู่ในช่วง 200-205 MHz ซึ่งแบนด์วิดท์ที่เกิดใหม่นี้จะเป็นเพียงประมาณ 3% เท่านั้น และสายโคแอกเชียลก็จะสามารถตอบสนองความถี่ในช่วงแคบๆนี้ได้ราบเรียบ ผลก็คือสัญญาณที่ได้จะไม่ผิดเพี้ยนหรือผิดเพี้ยนน้อยมาก

1.1.5 <u>ข้อดีและข้อเสียของระบบข่ายวงจรท้องถิ่น</u>

ตารางที่ 1.3 เป็นตารางแสดงข้อดีข้อเสียของระบบข่ายวงจรท้องถิ่นอย่างไรก็ดีข้อดีและข้อเสียเหล่านี้ ก็ขึ้นอยู่กับเวลาของการพัฒนาระบบในอนาคตด้วย

ข้อดี	ข้อเสีย
-ระบบมีความเชื่อถือได้สูง	-ระบบซอฟท์แวร์ยังพัฒนาไม่ถึงจุด
-สามารถเลือกระบบมาใช้ได้ง่าย	ที่ใช้งานได้ดี
-สามารถใช้อุปกรณ์ที่มีราคาแพงร่วมกัน	-ระบบฐานข้อมูลเป็นแบบกระจาย
เช่น เครื่องพิมพ์ , ฮาร์ดดิสก์	ทำให้ใช้งานได้ยุ่งยาก
-ผู้ใช้สามารถใช้เทอร์มินัลเดียวเพื่อ	-ต้องระวังดูแลรักษาอุปกรณ์
เรียกใช้อุปกรณ์ หรือคอมพิวเตอร์อื่นๆ	จำนวนมากในระบบ
ได้หลายเครื่อง	-ยากที่จะควบคุมให้มีมาตรฐาน
-สามารถใช้เป็นระบบสำนักงานอัตโนมัติ	
ได้ง่าย	

ตารางที่ 1.3 แสดงข้อดีและข้อเสีย ของระบบข่ายวงจรท้องถิ่น

1.1.6 <u>การใช้งานข่ายวงจรท้องถิ่น</u>

การใช้งานระบบข่ายวงจรท้องถิ่นในปัจจุบันนี้ เป็นไปอย่างกว้างขวางและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากในองค์การต่างๆ มักจะมีอุปกรณ์สื่อสารเช่น โทรศัพท์หรือ ไมโครคอมพิวเตอร์ใช้งานกันอยู่แล้ว การรวมอุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้เข้าเป็นข่ายวงจรท้องถิ่น จะเพิ่มขีดความสามารถของระบบยิ่งขึ้น ต่อไปนี้จะเป็นตัวอย่างการใช้งานข่ายวงจรท้องถิ่น

- ระบบการประมวลผลข้อมูล
- ระบบสำนักงานอัตโนมัติ
- ระบบโรงงานอัตโนมัติ
- ระบบโทรศัพท์
- ระบบโทรทัศน์ตามสาย

จากประโยชน์ใช้งานเหล่านี้ จึงทำให้เกิดการพัฒนาความรู้ด้านข่ายวงจรท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ในหน่วยงานต่างๆ

ห้องปฏิบัติการวิจัยระบบไฟฟ้าสื่อสารภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เริ่มทำการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับข่ายวงจรท้องถิ่นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2526 โดยมี คุณสุวิทย์ นาคพีระยุทธ (นิสิตปริญญาโทขณะนั้น) เป็นผู้เริ่มต้นศึกษาและออกแบบข่ายวงจรท้องถิ่น โดยมี รศ.ดร. บัณฑิต โรจน์อารยานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา คุณสุวิทย์ นาคพีระยุทธ ได้ทำการสร้างฮาร์ดแวร์ ของข่ายวงจรท้องถิ่นจนถึงระดับหนึ่ง [3] คือสามารถทดสอบว่า อุปกรณ์ต่าง ๆ

ภายในข่ายวงจรท้องถิ่นสามารถติดต่อกันได้หลังจากนั้น ก็ได้มีการพัฒนาข่ายวงจรท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น เป็นลำดับ โดยพัฒนาทั้งทางด้านฮาร์ดแวร์ เช่น หน่วยอุปกรณ์อินเตอร์เฟสต่างๆ และพัฒนาทางด้านซอฟท์แวร์ คือโปรแกรมควบคุม เพื่อเพิ่มการให้บริการด้านต่างๆ

ก่อนที่กล่าวถึงการพัฒนาข่ายวงจรท้องถิ่นที่ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น จะขอกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสร้างข่ายวงจรท้องถิ่นโดยทั่วไปก่อน

1.2 <u>โครงสร้างของข่ายวงจรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นที่ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า</u> [3]

ห้องปฏิบัติการวิจัยระบบไฟฟ้าสื่อสาร ซึ่งสังกัดภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เริ่มพัฒนาข่ายวงจรท้องถิ่นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2526 โดยมีโครงสร้างของระบบโดยสังเขป ดังต่อไปนี้ คือ

1.2.1 <u>ลักษณะโดยทั่วไปของระบบ</u> ในการออกแบบข่ายวงจรท้องถิ่นนี้ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่าให้อุปกรณ์ทุกตัวที่ต่ออยู่ในระบบสามารถติดต่อกันเองได้หมด และติดต่อพร้อมๆ กันให้ได้มากที่สุด และอุปกรณ์ที่ต่อเข้ากับระบบนั้นอาจจะเป็นโทรศัพท์และอุปกรณ์รับส่งข้อมูลอื่นๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ ฯลฯ สำหรับช่องสัญญาณนั้นเป็นช่องสัญญาณแสงส่งผ่านเส้นใยแสง ซึ่งได้พัฒนาขึ้นที่ห้องปฏิบัติการวิจัยระบบไฟฟ้าสื่อสารเช่นเดียวกัน โดยมีแถบกว้างความถี่2เมกะบิทต่อวินาที แต่อย่างไรก็ตามอาจใช้สายทองแดง ซึ่งมีขีดความสามารถดังกล่าวแทนได้จากคุณสมบัติของช่องสัญญาณแสงที่ผ่านเส้นใยแสง จะไม่เหมาะกับการต่อสัญญาณออกในลักษณะของบัสทำให้มีจุดต่อสัญญาณเข้าและออก ที่จุดที่ทำหน้าที่ส่งสัญญาณแสงเท่านั้น ดังนั้นระบบจะประกอบด้วยสถานีหลายๆ สถานีโดยแต่ละสถานีทำหน้าที่รับและส่งสัญญาณแสงกับสถานีอื่น และเป็นจุดต่อของข้อมูลต่างๆ เข้าและออกจากช่องสัญญาแสง เพื่อให้ระบบไม่ซับซ้อนมาก จึงให้แต่ละสถานี มีช่องสัญญาณแสงเข้าทางเดียวและออกทางเดียวซึ่งทำให้สถานีต่าง ๆ มีลักษณะการติดต่อกันเป็นเส้นและมีการไหลของข้อมูลในทิศทางเดียว ดังนั้นจึงต้องต่อเป็นวงปิดเพื่อให้ข้อมูลจากสถานีท้ายส่งมายังสถานีแรกได้ เรียกว่า โครงสร้างแบบลูป ซึ่งมีการไหลของข้อมูลในทิศทางเดียว (Unidirectional Loop) ดังรูป 1.2

แต่แม้ว่าการไหลของข้อมูลจะมีทิศทางเดียว แต่อย่างไรก็ตาม การติดต่อสามารถทำในลักษณะฟูลดูเพลกซ์ได้ เนื่องจากการรับส่งข้อมูลเมื่อมาถึงสถานีใด ในช่องเวลาใดก็ตาม สถานีนั้นจะดึงข้อมูลออกและถ้าสถานีนั้นต้องการส่งข้อมูลลงในช่องเวลานั้น ก็สามารถเติมข้อมูลลงไปในช่องเวลานั้นเพื่อเดินทางกลับไปหาสถานีที่ติดต่อด้วย ดังรูป 1.3 โดยไม่รบกวนข้อมูลที่ไม่ได้เกี่ยวข้องด้วย

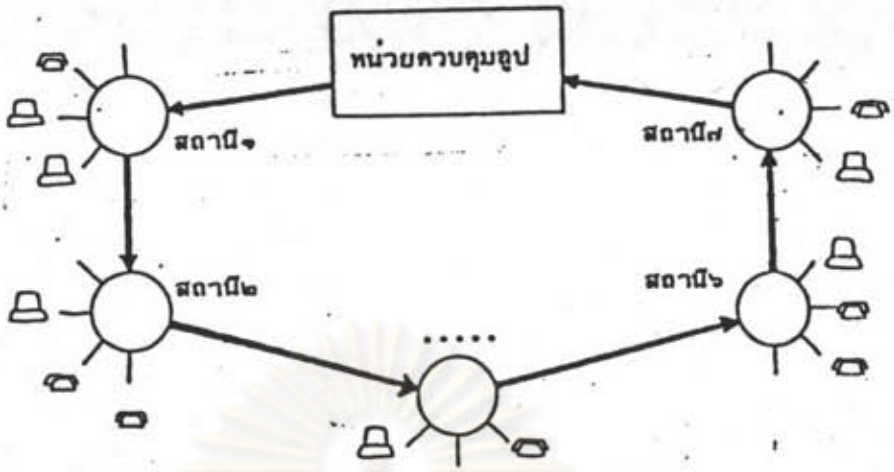

รูปที่ 1.2 แสดงโครงสร้างของระบบเป็นแบบลูปซึ่งมีการไหลของข้อมูลในทิศทางเดียว

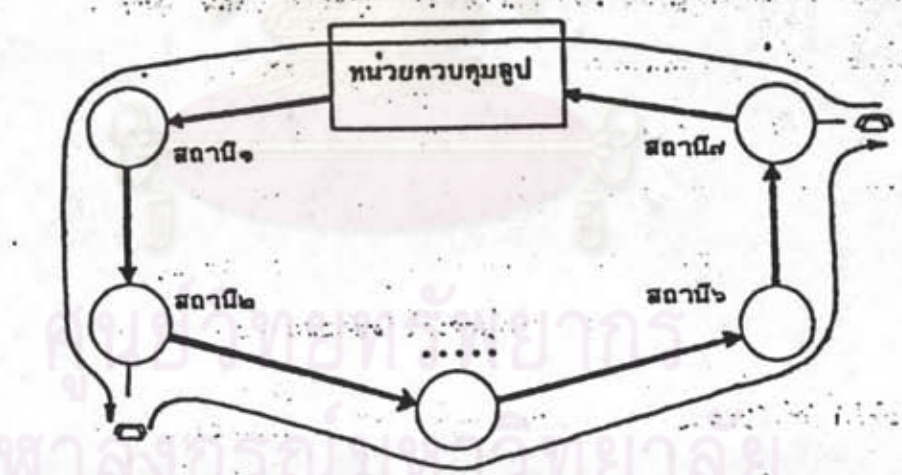

รูปที่ 1.3 การรับส่งข้อมูลแบบฟูลดูเพลกซ์สำหรับโครงสร้างแบบลูปดังกล่าว

1.2.2 <u>วิธีการรับส่งข้อมูล</u> การรับส่งข้อมูลระหว่างสถานี ใช้การมัลติเพลกซ์เชิงเวลาแบบซิงโครนัส โดยใช้โครงสร้างของเฟรม, สัญญาณซิงค์ และอัตราการส่งข้อมูล เช่นเดียวกับระบบPCM-30 (CCITT - Recommendation G.732) แต่สัญญาณซิกแนลลิงแตกต่างออกไป

การมัลติเพลกซ์เชิงเวลาทำโดยการส่งข้อมูลเป็นเฟรม แต่ละเฟรมแบ่งเป็นช่องเวลา32 ช่อง โดยใช้ช่องเวลา ๐ สำหรับสัญญาณซิงค์ และช่องเวลา 16 สำหรับสัญญาณซิกแนลลิง ที่เหลือ ๓๐ ช่องใช้สำหรับส่งข้อมูล แต่ละช่องเวลาจะมีข้อมูลอยู่ ๘ บิท.อัตราการส่งข้อมูลเท่ากับ ๘๐๐๐ เฟรมต่อวินาที หรือ 2.๐๔๘ เมกกะบิทต่อวินาที ดังนั้นแต่ละช่องเวลาจะสามารถใช้ส่งข้อมูลได้โดยตรง 64 กิโลบิทต่อวินาทีหรือใช้กับข้อมูล PCM (Pulse Code Modulation) ของสัญญาณเสียง ซึ่งถูกสุ่มตัวอย่าง๘,๐๐๐ ครั้งต่อวินาที ตัวอย่างละ ๘ บิทได้พอดี การมัลติเพลกซ์ดังกล่าวจึงสามารถส่งสัญญาณเสียงได้พร้อมกัน ๓๐ เสียง

การซิงโครนัสมี 2 ระดับ คือ ซิงโครนัสบิท และซิงโครนัสเฟรม การซิงโครนัสบิททำได้โดยการแยกสัญญาณนาฬิกาออกมา เพื่อใช้ในการอ่านข้อมูลแต่ละบิทให้ถูกต้อง ส่วนการซิงโครนัสเฟรมใช้การส่งสัญญาณซิงค์ เพื่อบอกตำแหน่งของช่องเวลา ๐ ในทุกๆเฟรม สัญญาณซิงค์มีอยู่ 2 ค่าสำหรับส่งในเฟรมคู่และเฟรมคี่สลับกัน เพื่อป้องกันการเข้าใจผิดที่เกิดจากข้อมูลในช่องเวลาอื่นอาจมีรูปแบบเหมือนสัญญาณซิงค์และถูกส่งออกมาตลอดเวลาได้ สัญญาณซิงค์ในเฟรมคู่มีขนาด 7 บิท และเฟรมคี่มีขนาด 1 บิท โดยสงวนบิทที่มีนัยสำคัญสูงสุดไว้สำหรับบอกสถานะผิดปกติของลูป ส่วนบิทที่ไม่ได้ใช้อีก 6 บิท ในเฟรมคี่อาจใช้แสดงสถานะอื่นๆ ของลูปได้ในอนาคต รูป 1.4 แสดงถึงโครงสร้างการมัลติเพลกซ์ดังกล่าวข้างต้น

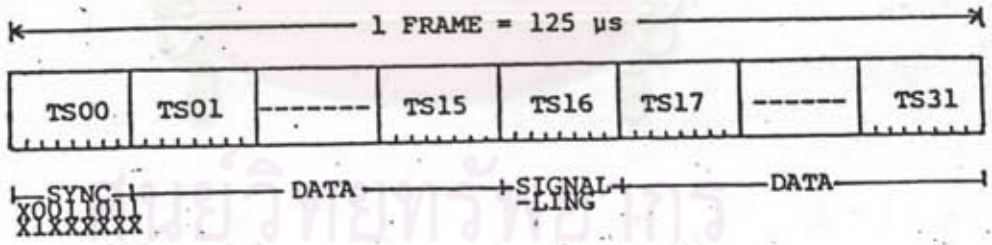

รูปที่ 1.4 เฟรมการส่งข้อมูลแบบ PCM-๓๐

ตามปกติสัญญาณซิกแนลลิงหมายถึง สัญญาณซึ่งอุปกรณ์ในระบบโทรศัพท์ ใช้รับส่งกันเพื่อควบคุมการติดต่อของโทรศัพท์ต่างๆ แต่ในระบบสื่อสารข้อมูล ชุดของคำสั่งและวิธีการที่ใช้ติดต่อกันเพื่อควบคุมการรับส่งข้อมูล เรามักเรียกว่า โปรโตคอล ในที่นี้จะใช้คำว่า ซิกแนลลิงเป็นคำรวมเพื่อหมายถึงข่าวสารที่ส่งเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวทั้งหมด ซึ่งมีวิธีการส่ง2 ชนิด คือ ซิกแนลลิงระหว่างอุปกรณ์กับสถานีที่อุปกรณ์นั้นต่ออยู่จะส่งผ่านทางอินเตอร์เฟสบัสภายในสถานี ส่วนซิกแนลลิงซึ่งส่งระหว่างเสถานี กับสถานีจะใช้ช่องเวลาที่ 16 ดังกล่าวมาแล้ว ซึ่งช่องเวลาที่ 16 นี้ จะใช้ร่วมกันทุกสถานี ดังนั้นจะต้องมีโปรโตคอลอีกระดับหนึ่งเพื่อควบคุมการใช้ช่องเวลาดัง

กล่าวในการับส่งชิกแนลลิงให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ดังจะได้กล่าวต่อไป

การมัลติเพลกซ์ดังกล่าวทำให้ระบบเสมือนกับมีสายสัญญาณ 32 คู่สายขนานกันและอิสระกัน เชื่อมระหว่างสถานีทุกสถานีจนครบลูป แต่ละคู่สายสามารถส่งผ่านสัญญาณเสียงในระบบ PCM ได้ 1 สัญญาณ หรือข้อมูลในอัตรา 64 กิโลบิทต่อวินาทีโดยใช้ 1 คู่สายสำหรับสัญญาณซิงค์ และอีก 1 คู่สายสำหรับส่งชิกแนลลิงเพื่อควบคุมการใช้คู่สายที่เหลืออีก 30 คู่สาย เมื่อต้องการใช้ติดต่อจะแทรกอุปกรณ์ที่ต้องการรับส่งกันเข้าไปในคู่สายสมมติดังกล่าว คู่สายที่ไม่ใช้จะถูกลัดผ่านสถานีไปดังรูป1.5 ก) จะเห็นว่าการสวิทช์คู่สายจะเกิดขึ้นที่สถานีที่อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่ออยู่เท่านั้น ในบางกรณีอุปกรณ์บางชนิดอาจต้องการสวิทช์คู่สายมากกว่าหนึ่งคู่สายหรือทั้งหมด (ถ้าว่าง) เพื่อใช้ส่งข้อมูลจำนวนมากได้ นอกจากนี้การสวิทช์คู่สายอาจเป็นการรับอย่างเดียว (โดยปล่อยข้อมูลเดิมผ่านออกไป) หรือส่งอย่างเดียว หรือรับสายหนึ่งและส่งอีกสายหนึ่งก็ได้ ดังรูป 1.5 ข), ค) และ ง) ตามลำดับ
ผลของหน่วยควบคุมลูปต่อการรับส่งข้อมูลรวมทั้งชิกแนลลิง คือ ข้อมูลหรือชิกแนลลิงที่ผ่านเข้าหน่วยควบคุมลูป จะถูกส่งออกมาในช่องเวลาเดิมของเฟรมถัดไป หรือเทียบได้กับการหน่วงเวลาสัญญาณบนคู่สายสมมติในรูป 1.5 ก) เป็นเวลา 1 เฟรมพอดี

การติดต่อระหว่างอุปกรณ์ภายในสถานีเดียวกันจะไม่ต้องใช้ช่องสัญญาณของลูปเลย โดยให้ข้อมูลจากอุปกรณ์วิ่งเข้าสถานีแล้วกลับออกไปยังอุปกรณ์อีกตัวหนึ่งโดยตรง การติดต่อภายในใช้การมัลติเพลกซ์เชิงเวลาเช่นเดียวกัน แต่มีวิธีการแตกต่างออกไปดังนี้ ตามปกติแล้วในการติดต่อระหว่างสถานีในช่องเวลาหนึ่งๆ จะมีอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่รับและ/หรือส่งเพียงตัวเดียวในสถานีเท่านั้น โดยมีหน่วยควบคุมสถานีคอยส่งสัญญาณสั่งให้อุปกรณ์นั้นๆ ทำงานในช่องเวลาที่ถูกต้องทุกๆเฟรม ส่วนการติดต่อภายในจะต้องมีอุปกรณ์สองตัวในสถานีเดียวกันรับหรือส่งพร้อมกัน แต่หน่วยควบคุมสถานีจะสั่งให้อุปกรณ์ทำงานได้ทีละตัวเท่านั้น จึงใช้หน่วยความจำชั่วคราวเก็บข้อมูลสุดท้ายที่อุปกรณ์ส่งออกมา (เฉพาะที่กำลังติดต่อภายในอยู่) และ ให้ส่งออกมาใหม่ในช่องเวลาถัดไป เพื่อให้อุปกรณ์อื่นมารับไป ดังนั้นการติดต่อภายในจะต้องใช้ช่องเวลา 3 ช่อง สำหรับการติดต่อแบบฟูลดูเพลกซ์ คือ ช่องเวลาแรก อุปกรณ์ A ส่งข้อมูลออกมา ช่องเวลาที่สอง อุปกรณ์ B รับข้อมูลจากอุปกรณ์ A ซึ่งถูกเก็บไว้ในหน่วยความจำชั่วคราว ขณะเดียวกันอุปกรณ์จะส่งข้อมูลออกไปแทนที่ข้อมูลเดิมของอุปกรณ์ A และช่องเวลาที่สาม อุปกรณ์ A ค่อยมารับข้อมูลจากอุปกรณ์ B ที่ถูกเก็บไว้ไป ในระหว่างการติดต่อภายในนี้ข้อมูลจากภายนอกจะถูกลัดผ่านออกจากสถานีไปโดยตรง จึงไม่กระทบกระเทือนถึงช่องเวลาที่สถานีอื่นๆใช้ติดต่อกันอยู่ ดังนั้นการติดต่อภายในจะทำได้พร้อมกัน 10 คู่สายสำหรับแต่ละสถานี โดยที่การติดต่อระหว่างสถานียังทำได้พร้อมกัน 30 คู่สายคงเดิม

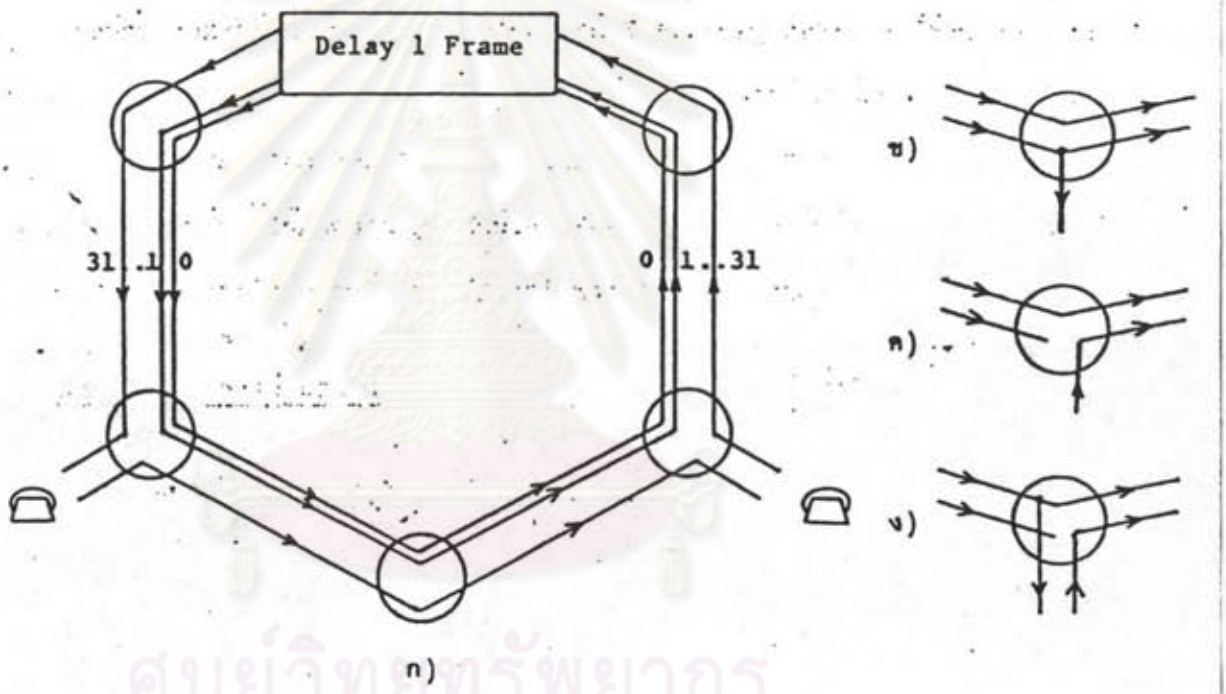

รูป 1.5 ก) การมัลติเพลกซ์เชิงเวลาทำให้เสมือนมีสายสัญญาณ 32 คู่สายขนานกันอยู่

ข) การรับอย่างเดียว

ค) การส่งอย่างเดียว

ง) การรับส่งคนละคู่สาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ลักษณะเฉพาะของข่ายวงจรท้องถิ่น

(Specification of a Local Area Network)

โครงสร้าง	แบบลูป (Loop)
จำนวนสถานี	7 สถานี
การไหลของข้อมูล	ทิศทางเดียว (Unidirectional)
ลักษณะการสวิทช์	เซอร์กิตสวิทชิ่ง (Circuit Switching)
การมัลติเพลช์	มัลติเพลกช์เชิงเวลา(TDM-Synchronous)
การมอดูเลชั่น	PCM-30,32 ช่องเวลา
ความเร็วของข้อมูล	2.048 Mbit/s
ลักษณะการติดต่อ	ฟูลดูเพลกช์ (Full Duplex)
ตัวกลาง	เส้นใยแสง (Optical Fiber)

องค์ประกอบของแต่ละสถานี

- หน่วยควบคุมสถานี จำนวน 1 อุปกรณ์
- หน่วยอินเตอร์เฟสโทรศัพท์ จำนวน 10 อุปกรณ์
- หน่วยอินเตอร์เฟสข้อมูล จำนวน 16 อุปกรณ์
- หน่วยอุปกรณ์ช่วย จำนวน 4 อุปกรณ์

ชนิดของโทรศัพท์	แบบกดปุ่ม (Push Button)
ชนิดของอุปกรณ์รับส่งข้อมูล	ไมโครคอมพิวเตอร์ ที่อัตราการส่งข้อมูลสูงสุด 8,000 บิทต่อวินาที

หมายเหตุ: จำนวนอุปกรณ์ภายในสถานี อาจเปลี่ยนแปลงได้แล้วแต่ความต้องการของผู้ใช้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย